

podle jeho názoru podnikatelé mají dáti ve vlastním zájmu. Rovněž nezaměstnanost považuje za plýtvání. Ohrazuje se proti výtce, že nezaměstnanost vychází od zaměstnavatelů, neboť ti neposkytují sami práci, jak se nesprávně věří, nýbrž ji toliko organisují. Je prý zásadním omylem, domnívati se, že nezaměstnanost potřebuje práce. Ve skutečnosti potřebuje toliko výsledků práce. Je krátkozrakosti, chtěti mnoho práce za málo peněz, neboť za málo mzdy se dá málo koupiti z toho, co bylo vyrobeno. Zkrácení pracovní doby by prý zvětšilo výrobní náklady a snížilo tak odbyť. Rozhodně popírá, že by hromadná výroba zavinila nezaměstnanost. Spíše ji zavinili ti, kdo se hromadné výrobě nepřizpůsobili, nebo ti, kdo z ní chtěli těžiti jen pro sebe. Státní pomocí se nezaměstnanost neřeší, ale přes to ji považuje za nutné zlo, které by se dalo zmírniti fakultativním pojištěním soukromým, jež by vedlo zaměstnavatele k tomu, aby raději zaměstnávali, než pojišťovali. Stěžuje si, že přes to, že hromadná výroba nepotřebuje celní ochrany, byla celní ochrana americká stále zvyšována, neboť na konec to nebylo nic platné a hromadná výroba byla nucena zřizovati pobočné závody v Evropě. Tam prý celní hranice působí ještě více obtíží, takže prý jest nevyhnutelno, že bude v několika letech vytvořen celní evropský celek. Hromadná výroba prospívá i míru, nahrazujíc kořistnictví spoluprací. Jen proto, že hromadná výroba se dosud všeobecně neuplatnila, nemohla se také dosud plně uplatniti tato její ryze sobecká potřeba spolupráce a nemohla vyloučiti válku vůbec. Rovněž protestuje, že by hromadná výroba dělala z lidí roboty. Naopak je v zájmu jejím, aby všeobecné vzdělání stoupalo a přizpůsobovalo se praktickým potřebám a hlavně vedlo lidi k vlastnímu úsudku a k přemýšlivosti. Jest málo knih, které by v dnešní době, kdy hospodářské problémy jsou často literárně spíše komplikovány než objasňovány, byly napsány svěžeji a přesvědčivěji. Je v ní nejen bohatá odborná zkušenost, ale i zdravý, odhodlaný, věcný optimismus.

Dr. Jaroslav Lepař.

PhDr. ADOLF LUD. KREJČÍK: *Rejstřík jmenný a věcný k dílu Augusta Sedláčka »Paměti a doklady o staročeských mírách a vahách«.* — Praha. 1933. Čes. Akademie. Str. 193 in 8. (Rozpr., tř. I. č. 80.) — Když téměř před desíti léty byly v tomto časopise referovány o Sedláčkově díle (V., 164), připomněl tehdejší referent (Rr.), že obsah této knihy velmi cenné je zcela nepřístupný, protože jí chybí nejen rejstřík, nýbrž i obsah. Vskutku nejde o dílo jen významné pro historika, nýbrž i pro právníka praktika, který by se leckdy potřeboval spolehlivě a hlavně rychle poučiti o převodu starých měr na nové. Po 10 letech nyní se ujal tohoto žádoucího doplnění řed. Zemědělského archivu Dr. Krejčík, který celou práci rozvrhl na tři části: v 1. je obsažen rejstřík měr a vah, ve 2. věcný a ve 3. jmenný (osobní a místní). Nejcennější je část prvá. V ní K. také leckde se pokouší opravit Sedláčkovy převody, což slibuje ještě jinde obšírně objasniti. Tento rejstřík bude velmi hledán a proto jeho důležitost tím více vyzdvihujeme. Překvapuje však, proč K. zaznamenával, kde se všude mluví o litru, ač jde jen o převody na litry, když na př. nezaznamenává podobně metr, ač jistě heslo „litr“ v tomto rozsahu je zcela nadbytečné. Také třetí rejstřík jmenný bude nepochybně vítán. Se stanoviska kritika musí snad býti připomenuto, že nebyla dosti provedena revize hesel, opakujících se v jiných částech (srov. na př. heslo Bílek). Za to rejstřík věcný je sestaven způsobem nezvyklým u podobných děl. Není ovšem možno vysloviti úsudek zcela doložený, ale dostačí snad vytknutí těchto několik stanovisek autorových: základem této části byl patrně mechanický rozpis (srov. na př. heslo „hanba pro místodrží“ nebo dokonce „dílo, domněnka klamná“ a p.). Ale zase jinde je jisto, že rozpis nebyl proveden způsobem vyčerpávajícím (nařízení). Snad to bylo zaviněno tím, že autor si přibral ku pomoci nějakou sílu nedosti zapracovanou, čemuž by nasvědčovalo, že podle jeho tvrzení byl s celou prací hotov už za půl roku. Jak známo, vzorné rejstříky při Archivu českém vyžadují si vždy mnohem delší dobu. Ale uvědomíme-li si tyto nedostatky a zvláštnosti rejstříku Krejčíkova, jistě práce Krejčíkova doplní dobře někdejší nedostatky Sedláčkovy díla.

Ča.